

D ů v o d y:

Žádost státního pozemkového úřadu o povolení poznámky záboru ve smyslu § 16 zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. a § 8 nařízení ze dne 6. ledna 1920, čís. 61 sb. z. a n. jest žádostí knihovní, jelikož tu jde o poznámku knihovní dle § 20, písm. a) knih. zák. Nelze proto příslušnost dovolacího rekursu posuzovati dle § 16 čís. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák., nýbrž dle §§ 126 a násl. knih. zák. a poněvadž dle § 130 knih. zák. jest dovolací rekurs, směřující proti usnesení rekursního soudu, potvrdivšímu usnesení soudu knihovního, vyloučen, bylo jej odmítnouti jako nepřipustný.

Čís. 1670.

Ku zajištění zástavního práva před pustošením, zanedbáváním atd. hypoteky lze podle § 381 a násl. ex. ř. povolití prozatimní opatření.

(Rozh. ze dne 16. května 1922, R I 583/22.)

Ohrožená strana navrhovala, by jí ku zajištění jejích nároků 158.818 Kč 64 h s příslušenstvím povoleno bylo prozatimní opatření: 1. správou usedlosti čís. 5 v Č., na níž jsou právem zástavním pojištěny nároky její 158.818 Kč 64 h s přísl. (§ 382 čís. 2 ex. ř.), 2. soudním příkazem odpůrcům, by veškerý pozemky k usedlosti č. p. 5 v Č. náležející ihned řádně obdělali a oseli (§ 382 čís. 4 ex. ř.), a 3. soudním zákazem odpůrcům, aby ničeho ze živ. ani mrtvého inventáře, ani z úrody usedlosti č. p. 5 v Č. dále již neprodávali. Soud první stolice prozatimní opatření povolil, rekursní soud návrh zamítl. D ů v o d y: Soud první stolice vyložil, proč nepovažuje zajišťovanou pohledávku za pohledávku, nýbrž za nárok. Práví, že na usedlosti čís. 5 v Č. připsané právem vlastnickým odpůrcům navrhovatelů zjištěna jest právem zástavním pro navrhovatele pohledávka ve výši 158.818 Kč 64 h. Navrhovatelům nejedná se prý o vymožení této pohledávky peněžité, nýbrž jedná se jim o to, aby nemovitost, pro tuto pohledávku do zástavy daná, nebyla zhoršována, a oni také mohou žalobou domáhati se, aby dlužníci zanechali veškerého jednání, jež by jejich věcné právo poškozovalo, jde prý v tomto případě nikoliv o pohledávku samotnou, pro kterou je zřízena zástava, nýbrž o nárok, aby tato zástava nebyla nijak zhoršována. Jde tudíž o zajištění nároku ve smyslu ustanovení §§ 381 a násl. ex. ř. a jest proto také povolené prozatimní opatření správou usedlosti dle § 382 čís. 2 ex. ř. přípustným. Prvému soudu nelze přisvědčiti. Ohrožená strana nazvala sice s průhledným úmyslem svou hypotekární pohledávku, pro niž zajištění požaduje, nárokem, ale to, co soud první stolice v této příčině dovozuje, ohrožená strana v návrhu ani netvrdila, a také zajištění takového, soudem první stolice důmyslně sestrojeného nároku nežádala. Dať by se také vice versa z každé hypotekární pohledávky sestrojiti »nárok« a pak by hypotekární pohledávky byly z předpisu § 379 ex. ř. vyloučeny. Rekursní soud nevidí v tom, co zajištěno býti má, nárok podle § 381 ex. řádu, nýbrž hypotekární pohledávku. Ve příčině pohledávek vypočítává však § 379 ex. ř. t a x a t i v n ě způsoby zajištění, a co nejhlavnějšího, vylučuje výslovně jako zajišťovací způsob zá-

kaz zcizení, obtížení neb obstavení nemovitostí a knihovních práv a rovněž tak správu nemovitostí. Ale to, co soud prvě stolice ku zajištění pohledávky odpůrců povolil, jsou vesměs zajišťovací způsoby, n e m o v i t o s t i se týkající, tudíž dle § 379 poslední odstavec ex. ř. výslovně ku zajištění pohledávek nepřipustné.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a nařídil rekursnímu soudu, by, nepřihlížeje k důvodům v něm uvedeným, znovu rozhodl o stížnosti odpůrců navrhovatelů.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s důvody, kterými rekursní soud opřel své změňující, pokud se týče zrušovací usnesení. Pohledávka peněžitá, o níž tuto jde, jest knihovně zajištěna na nemovitostech, které dle tvrzení stěžovatelů jsou nynějšími jich vlastníky — odpůrci stěžovatelů — zanedbávány a tím znehodnocovány, takže vymožení pohledávky samé hrozí nebezpečí. Tím jest dotčeno samø zástavní právo, mající za účel, aby věřitel došel ze zastavené nemovitosti uspokojení, o jde tu proto v pravdě o zajištění zástavního práva, které se vztahuje na určitý předmět, a tedy o »jiný nárok« ve smyslu § 381 ex. ř., který — má práve za předmět zajištění zástavního práva, dlužno posuzovati dle § 381 a 382 ex. ř. (viz Dr. Emanuel Tilsch, Einfluß der Zivilprozessgesetze auf das materielle Recht, str. 133 až 134). Rekursní soud jde příliš daleko, tvrdí-li, že by hypotekární pohledávky byly z předpisu § 379 ex. ř. takovýmto způsobem vyloučeny, neboť přehlíží, že musí, aby bylo lze mluvit o »jiném nároku« dle § 381 ex. ř., býti ohroženo zástavní právo pro dotýčnou pohledávku knihovně vážnoucí pustošením, ničením, zanedbáváním a pod. nemovitosti samé, proti čemuž se zajistiti přísluší právo věřiteli zástavnímu na základě jeho práva zástavního. Neprávem poukazuje také rekursní soud k tomu, že ohrožená strana ve svém návrhu na povolení prozatímního opatření neuviedla oněch skutkových okolností, kterými odůvodnil prvý soudce své usnesení, návrhu tomu vyhovující. Mluví stěžovatelé ve svém návrhu o zanedbávání a poškozování majetku odpůrců, a poukazují k tomu, že skutečnosti, kterými opřeli svůj dřívější návrh na povolení prozatímního opatření, nejen trvají, ale, jak z trestních spisů i spisů sporných okresního soudu vyplývá, ještě se zhoršily. A tu dlužno uvést z usnesení okresního soudu ze dne 8. listopadu 1921, že již tehda prvý soud opřel své povolující usnesení mezi jiným o skutečnost, že odpůrci ohrožené strany inventář a úrodu v usedlosti čís. 5 v Č. prodávají, a pole k usedlosti té patřící neosívají. Poněvadž rekursní soud důsledkem svého shora uvedeného právního názoru, nesdíleného dovolacím soudem, nezabýval se věcnými námitkami uvedenými ve stížnostech odpůrců strany ohrožené, a také stížnost ohrožené strany ohledně výroku prvního soudu o útratách nevyřídil, slušelo napadené usnesení zrušiti, a nalézti, jak jest shora uvedeno.

Čís. 1671.

Jako nájemné lze umluvití též nájemné, obvyklé v místě, kde jest předmět nájmu.

(Rozh. ze dne 16. května 1922, Rv I 465/22.)